

10. AFFALDSSORTERING

Hvorfor er emnet relevant at kigge nærmere på?

Fra den 31. december 2022 har alle virksomheder i Danmark skulle sortere deres affald. Derudover skal du dokumentere, hvor stor en del af de enkelte affaldsfraktioner, der reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendelse.

Affaldet skal sorteres i 10 fraktioner, og du skal være tilsluttet en affaldsindsamling, der sikrer du efterlever de nye krav. Udover, at du nu skal sortere husholdningsaffald, skal du fortsat sortere produktionsaffald, som du hidtil har gjort efter krav og regler fra bekendtgørelsen om affald fra 2010. Der er god vejledning at hente på Københavns Kommunes hjemmeside - [Affaldssortering for virksomheder | Københavns Kommunes hjemmeside \(kk.dk\)](https://www.kk.dk/affaldssortering-for-virksomheder).

Der er sorteringskriterier for 10 affaldsfraktioner hhv. madaffald, papir, pap, glas, metal, plast, mad- og drikkekartoner, farligt affald, tekstilaffald og restaffald.

Affaldet skal som udgangspunkt sorteres særskilt. Du skal altså have en spand til hver affaldsfraktion fx en til metal og en anden til plast. For husholdningslignende affald er følgende kombinationer dog tilladt at indsamle sammen:

1. Papiraffald og papaffald
2. Metalaffald og glasaffald
3. Metalaffald og plastaffald
4. Plastaffald og kartoner fra mad- og drikke
5. Metalaffald, plastaffald og kartoner fra mad- og drikke

Der kan være forskellige krav til sortering fra kommune til kommune. Er du i tvivl om, hvordan dit affald skal sorteres, kan du kontakte din kommune. Det er nemlig dem, der er tilsynsmyndighed, og her kan du få hjælp ifm. eventuelle spørgsmål.

Der er forskel på affaldsindsamler og affaldstransportør.

Du kan enten overdrage affaldet (efter sortering) til en affaldsindsamler eller en affaldstransportør.

En affaldsindsamler overtager den affaldsproducerende virksomheds ansvar for bl.a. at sikre høj genanvendelse, og på anmodning fra kommunalbestyrelsen at dokumentere hvor meget, der reelt er genanvendt.

En affaldstransportør er alene ansvarlig for at transportere affaldet fra et sted til et andet, dermed er det fortsat den affaldsproducerende virksomhed, der er ansvarlig for bl.a. at sikre høj genanvendelse.

Kontakt den virksomhed der afhenter jeres affald, hvis du er i tvivl om jeres aftale.

Hvis du mangler en virksomhed til at håndtere dit genanvendelige erhvervsaffald, kan du finde den i affaldsregisteret.

Affaldsregisteret er en oversigt over de virksomheder, som indsamler, behandler og transporterer affald samt forhandlere og mæglere. På Energistyrelsens hjemmeside kan du bl.a. søge blandt de virksomheder, der er registreret.

I en travl hverdag og med begrænset plads kan det gå lidt stærkt med bortskaffelse af diverse affald. Men mange penge og ressourcer går tabt ved fejlsortering.

Udfordringen er ofte dårlige sorteringsmuligheder både inde og ude. Korrekt sortering kræver plads til flere skraldespande både i restauranten, på lageret og i køkkenet.

Det er ofte både lettere og hurtigere at smide tingene i samme affaldsspand fremfor at sortere det. Mange restauratører har containere til sortering udenfor, men mangler gennemtænkte systemer til sortering indenfor – særligt i køkkenerne og i baren.

Fejlsorteringer forekommer hyppigt og generelt mangler vi både overskud, viden og motivation for at sortere affaldet bedre.

En anden udfordring er for hyppige og unødvendige afhentninger.

For at gøre affaldssorteringen lettere, udviklede Dansk Affaldsforening, KL og Miljøstyrelsen sammen med innovationsbureauet Futu et fælles piktogramsystem i 2017.

Piktogramsystemet

Det fælles piktogramsystem består af en række symboler, der bruges i forbindelse med affaldssortering - både på arbejdet, hjemme, og på genbrugspladsen. Formålet er, at vi skal møde de samme piktogrammer, ligegyldigt hvor vi skal af med vores affald.

Med affaldsbekendtgørelsen er det blevet obligatorisk at mærke affaldsbeholdere til husholdningsaffald og husholdningslignende erhvervsaffald med piktogrammerne, og de bruges i dag af både kommuner, virksomheder og borgere. Det koster ikke noget at downloade piktogramfilerne, men du skal betale for tryk til fx klistermærker, skilte mv.

Derudover bruges piktogrammerne af mange virksomheder på deres emballager fx på dagligvarer, så det bliver nemmere for borgerne at sortere affaldet korrekt.

Du kan læse mere om piktogrammerne og [downloade dem her](#).

Og i [denne guide](#) kan du få overblik over systemet og retningslinjer for brug af piktogrammerne:

Lineær vs. Cirkulær økonomi - derfor skal vi affaldssortere

Cirkulær økonomi kan gøre vores forbrug mere bæredygtig. For i modsætning til den lineære økonomis "brug og smid væk" sikrer cirkulær økonomi, at ressourcernes værdi bevares, så de kan indgå i nye produkter eller omsættes i naturens kredsløb i stedet for at blive til affald. Det sparer både råstoffer og udlede mindre CO₂.

I den cirkulære økonomi holdes produkter og materialer i kredsløb på samme kvalitetsniveau så længe som muligt. Affald er ikke længere affald, men råvarer, der udgør en værdi. Cirkulære produkter kan være holdbare, lette at genbruge eller genanvende og mindre miljø- og klimabelastende. Man kan sige, at cirkulær økonomi er en smartere og mere ansvarlig måde at anvende klodens ressourcer på.

Lineær økonomi betegner den måde, vi typisk producerer og forbruger på i dag. Virksomheder fremstiller en vare, forbrugerne køber den og smider den til sidst ud sammen med andet affald. De ressourcer, der er brugt til at fremstille varen, risikerer dermed at få tabt, og vi mærker nu for alvor konsekvenserne heraf. Vi bruger flere ressourcer, end jorden har, og det er nødvendigt at finde alternativer til den lineære økonomi. (Jf. Dansk Retursystem)

Dansk Retursystem

Det fælles piktogram-system til affaldssortering blev i starten af 2022 udvidet med fem pant-piktogrammer, som gør det nemmere at sikre, at dåser og flasker med pant bliver rigtigt sorteret og genanvendt hos Dansk Retursystem. Piktogrammerne kan fx bruges på beholdere, hvor dine medarbejdere eller gæster kan aflevere emballager med pant på.

[Du kan downloade de nye pantpiktogrammer og brugervejledning her.](#)

Dansk Retursystem har udviklet flere løsninger, der kan gøre det lettere for branchen at sortere flasker og dåser. Udover ovennævnte piktogrammer har de nu udviklet en lås til deres foldekar. Hvis I på jeres spisested som minimum fylder seks glassække om måneden, så kan I med fordel gøre brug af et foldekar med lås, som sikrer mod panttyveri.

Fordelene ved at skifte fra glassække til foldekar er mange. Dels undgår I at have en masse fyldte glassække stående. I et foldekar er der plads til ca. 550 flasker mod ca. 40 i en glassæk. Dels opnår I en bedre hygiejne og slipper for lugten fra de tomme glasflasker indenfor. Derudover undgår I tunge løft og sparer tid, når I ikke længere skal flytte rundt på sækkene og stille dem frem til chaufføren.

Endelig giver en karløsning færre afhentninger, hvilket mindsker CO₂-udledningen og sandsynligvis også glæder jeres naboer pga. mindre støj.

Sådan kommer du i gang

- Få flere sorteringsmuligheder i køkkenet, så kokkene ikke behøver at løbe ekstra for at sortere korrekt. Opsæt mindre madaffaldsspande ved koldt, salat, varmt, gæsteafrydning og opvask og opsæt metal, glas og plast centralt i køkkenet, så det er let at komme til. Se fx nogle af disse løsninger:
 - <https://ipaper.ipapercms.dk/DanskCater/Catershare/Leverandoerer/Multiline/multiline-affaldssortering/?page=12>
 - <https://rubæk.dk/indendørs-affaldssortering/>
 - <https://www.pwsas.dk/dk/hjem/produkter/indendoers-affaldssortering/>
- Gør det tydeligt for alle ansatte, at korrekt affaldssortering er høj prioritet hos jer og indret køkken og øvrige områder, så de rigtige fraktioner er let tilgængelige. Gentag budskabet igen og igen, skriv det ind i diverse personaleinfo, tag det op på personalemøder og vær tydelig med skiltning og vejledninger, der hvor sorteringen skal finde sted.
- Tag fotos af den type affald I har mest af, og derudover det affald som der typisk er størst tvivl om, og sæt dem på de opsamlingsspande, hvor affaldet hører hjemme. Det gør det lettere hurtigt at afkode hvor affaldet skal hen.
- Hjælp gæsten med sortering ved at stille de relevante fraktioner op i gæsteområdet – gerne med ovennævnte fotos. Og tab ikke modet, når de sorterer forkert. Øvelse gør mester.
- Som regel er det dyreste element i næsten alle affaldsløsninger selve afhentningen, så nedbringelse i antallet, vil typisk være den lavthængende frugt. Her kan fx en fyldemelder, som beskrevet ovenfor, være en hjælp.
- Overvej om en ballepresser kunne være en løsning. Den komprimerer luften i emballagen og nedbringer dermed antallet af afhentninger. [Se fx mere her.](#)
- Betragt affald som en vigtig naturressource og vælg en affaldsbehandler som vil håndtere dit affald på de øverste trin i affaldshierarkiet (dvs. genbrug og dernæst genanvendelse). Alle indsamlevirksomheder og genanvendelsesanstalt i [affaldsregistret](#) må overtage ansvaret for dit affald, men du kan spørge dem, på hvilket trin i affaldshierarkiet de behandler affaldet og vælge den bedste løsning.